

anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan “ ... İ.Ö.0. Yeni Bina Yapım İşİ”nin yürütülmesi sırasında, kazı imalatlarında; Zemin cinsinin, ihale dokümanları arasında bulunan birim fiyat poz tariflerinden ve pursantaj tablosundan farklı çıkması nedeniyle, ödenmesi ve kazı güçlüğüne dayalı olarak süre uzatımının verilmesi, ayrıca revize edilen vaziyet planı ve taş istinat duvarı ile ilgili ödeme konusunda oluşan anlaşmazlık

KARAR VE GÖRÜŞLER

Karar Konusu : Görüş Talebi

Karar No : 2013/9

Karar Tarihi : 05/02/2013

YÜKSEK FEN KURULU KARARI

I- GİRİŞ

... İl Özel İdaresi tarafından ihale edilerek, anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye

bağlanan " ... İ.Ö.0. Yeni Bina Yapım İşİ" ile ilgili görüş istemidir.

II- KONU

İdaresinin, 21.12.2012 tarih ve 000-14964 sayılı yazısında özetle; 4734 ve 4735 sayılı

Kanunlara göre ihale edilerek, 22.02.2012 tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye

bağlanan " ... İ.Ö.0. Yeni Bina Yapım İşİ"nin yürütülmesi sırasında, kazı imalatlarında;

Zemin cinsinin, ihale dokümanları arasında bulunan birim fiyat poz tariflerinden ve porsantaj

tablosundan farklı çıkması nedeniyle, ödenmesi ve kazı güçlüğüne dayalı olarak süre uzatımının

verilmesi, ayrıca revize edilen vaziyet planı ve taş istinat duvarı ile ilgili ödeme konusunda

oluşan anlaşmazlıklara ilişkin görüşümüzün bildirilmesi talep edilmektedir.

III- İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatları çerçevesinde, aşağıda belirtilen

şekilde inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

İdaresi yazısı ve eklerindeki tarafların görüş ve değerlendirmeleri özet olarak;

Yüklenicinin görüş ve talebi;

Kazı imalatlarında zemin cinsinin ihale dokümanlarında toprak olarak belirtildiği, bu

durumun yanıltıcı olduğu ve bunda idarenin ağır hatasının bulunduğu, ancak arazide yapılan

kazılarla ilgili mahkeme aracılığı ile hazırlatılan bilirkişi tespit ve değerlendirmelerini içeren

raporunda; 3-5 cm'lik toprak zeminin altında sert kaya kütlesi bulunduğu, çevre kazısında

“15.018/4A Makine İle Patlayıcı Madde Kullanmadan Çok Sert Kaya Kazılması (24,29 TL/

m3), temel kazısında “15.018/5B Makine İle Patlayıcı Madde Kullanmadan Her Derinlikte Çok

Sert Kaya Kazılması (31,10 TL/m3) pozlarınının 2011 yılı birim fiyat ortalaması olan 27,70 TL/

m3'den, İdarenin yaklaşık maliyete koyduğu 15.001/2B Makine İle Her Derinlikte Yumuşak ve

Sert Toprak Kazılması pozununun birim fiyatı 3,58 TL/m3'ün çıkarılması ile elde edilen 24,12 TL/

m3 birim fiyattan kendisine fark bedel ödenmesi ve bu fiyat artışından dolayı da süre uzatımı

verilmesi gerektiğinin ifade edildiği,

Arazi tesviye kotlarının değiştirilmesinden meydana gelen 9086,57 m3'lük kazı

miktarına, bilirkişinin tespit ettiği birim fiyata göre, 219.168,07 TL fiyat farkı ve 53 gün süre

uzatımı verilmesinin gerektiği,

İşe ait sözleşmenin "Diğer Hususlar" başlığı altında bulunan; 33.16 maddesinde

diğer hükümler arasına sıkıştırılmış bir madde olduğu ve hukuki anlamda bir hüküm ifade

edemeyeceğini,

Ayrıca; ihaleye esas duvar projesinin yapılması idarece kabul edilmesine rağmen revize

mukayeseli keşif yapılarak -% 4,53 sözleşme porsantaj farkına ait bedel düşülmesinin yasal

dayanağının bulunmadığına ilişkin bulunmaktadır.

İdaresinin görüş ve değerlendirmesi ise;

İhaleye esas uygulama projeleri ve mahal listelerinde kazı ile ilgili herhangi bir pozun

belirtilmediği, birim fiyat poz tariflerinde ve porsantaj tablosunda temel imalatları iş grubunda

yumuşak ve sert toprak kazılmasına ilişkin pozların yer aldığı, ancak ihale dokümanları arasına

konulmayan, onaylı zemin etüt raporunun bulunduğu, raporda zeminin 50 cm nebati toprak

ve altında kireçtaşı birimlerinden oluşan orta dayanımlı bir zemin olduğu tespit edilmiş olup,

isteklilerin talebi halinde bu raporu idarede inceleyebilmelerinin mümkün olduğu,

İşe ait sözleşmenin 33 üncü maddesinin; 33.4 ve 33.16 nolu alt maddelerinde yer alan

hükümler ile,

Anahtar teslimi götürü bedel teklif mektubunun 1 inci maddesinde bulunan; "Yukarıda

ihale kayıt numarası ve adı yer alan ihaleye ilişkin ihale dokümanını oluşturan tüm belgeler

tarafımızdan okunmuş, anlaşılmış ve kabul edilmiştir. Teklif fiyata dâhil olduğu belirtilen tüm

masraflar ve teklif geçerlilik süresi de dâhil olmak üzere ihale dokümanında yer alan tüm

düzenlemeleri dikkate alarak teklif verdiğimizi, dokümanda yer alan yükümlülükleri yerine

getirmememiz durumunda uygulanacak yaptırımları kabul ettiğimizi beyan ediyoruz." hükmüne

göre;

Yüklenici tarafından itirazsız kabul edilip imzalanmış olan sözleşme hükümleri,

şartname hükümleri, teklif mektubu maddeleri ve anahtar teslimi götürü bedel ihalenin usulleri

gereği; söz konusu işin kazı imalatlarında, zemin cinsi her ne olursa olsun, uygulama projelerinde

belirtilen kotlarda kazının yapılması, sözleşme gereğince yüklenicinin yükümlülüğünde olduğu,

Yüklenici talebi üzerine; Bahçe duvarı ve demir

korkuluklarında, revize projeden

vazgeçilip, ihaleye esas uygulama projelerinin yapılmasına karar verildiği, ancak yaklaşık

maliyete esas porsantaj oranlarının yeniden hesap edilerek, mukayeseli keşif yapmak suretiyle,

sözleşme porsantaj farkının -%4,53 olarak eksiltilmesi gerektiği yönündedir.

Tarafların bu görüşleri belirtildikten sonra, konunun incelenmesi ve değerlendirilmesine

geçilmiştir.

İdaresi yazısı ve eklerinde; Yüklenici tarafından ... Nöbetçi Sulh Hukuk Mahkemesine

tespit davası açıldığı, ancak davanın, arazi zemin sınıfının tespiti ile ilgili olduğu, iş kapsamında

idareleri aleyhine açılan bir davanın bulunmadığı vurgulanarak, talebe ilişkin konuda yargı

mercilerine intikal etmiş bir dava olmadığı ifade edilmektedir.

... Nöbetçi Sulh Hukuk Mahkemesinde açılan tespit davası bahis konusu inşaat

ile ilgili olarak yapılan kazının, zemin cinsinin tespit edilmesine yönelik olduğu, idaresinin

Kurulumuzdan görüş talep ettiği konu ise, zemin cinsine bağlı olarak sözleşme bedelinin dışında

yüklenicisine ilave bir bedel ödenip ödenemeyeceğine ilişkin olduğu, bu durum ile

birlikte sözleşme ve eklerinde, kazının tespit edilecek

klaslar üzerinden ödenmesi

yönünde bir düzenlemenin yer alması ayrıca, kazı klasları ile ilgili olarak belirlenen bir bedelin

tarafına ödenmesi yönünde yüklenici tarafından açılmış bir davanın olmadığına idaresi tarafından

bildirilmiş olması hususları birlikte dikkate alındığında, talebe ilişkin konunun Bakanlığımız

Yüksek Fen Kurulu Başkanlığının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğinin 14.

Maddesinde yer alan yargıya intikal etmiş konu mahiyetinde olmadığı sonucuna varıldığından,

talebin incelenmesi ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

İşe ait sözleşmenin,

“Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde; “6.1. Bu sözleşme, anahtar

teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara

ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen

toplam bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel

esas alınır.” hükmü ile,

Sözleşmesi eki Yapım İşleri Genel Şartnamesinin geçici hakediş raporları başlıklı 39

uncu maddesinin (2) numaralı fıkrasında; “Anahtar teslimi götürü bedel esasına göre yapılan

işlerin bedelleri, ihale dokümanında ön görülen ilerleme yüzdeleri üzerinden sözleşmesinde ve

eklerinde yazılı esaslara göre ödenir” hükmü,

Yer almaktadır.

Bu hükümlerde, sözleşme kapsamında yapılacak işlerin bedellerinin birim fiyat

üzerinden değil, yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel esas alınarak ihale dokümanlarında ön

görülen ilerleme yüzdeleri dikkate alınarak ödenmesi öngörülmektedir.

Belirtilen kapsamda konu ele alındığında; işe ait sözleşmenin anahtar teslimi götürü

bedel sözleşme olduğu, bu sözleşmede, birim fiyat sözleşmelerde olduğu gibi ödemelerin birim

fiyatlar üzerinden yapılmasının söz konusu olamayacağı, dolayısıyla da ödeme konusunda birim

fiyat tariflerine dayalı olarak değerlendirme yapılamayacağı, bu itibarla porsantaj tablosunda

imalatların yapımı sırasında uyulması gereken kriterleri ortaya koymak amacıyla idaresince poz

numaralarına yer verilmesinden hareketle, burada yer alan “15.001/2B makine ile her derinlikte

yumuşak ve sert toprak kazılması” pozunun ödemeye esas ölçü birimi ve birim fiyat olarak kabul

edilmesinin anahtar teslimi götürü bedel sözleşme ve

mevzuatına uygun düşmeyeceği hususu

açıktır.

Ayrıca, uygulamada uyulacak teknik konular ile ilgili birim fiyat tariflerine atıfta

bulunmasının yerinde olmadığı, bu hususların idaresi tarafından düzenlenecek ve ihale

dokümanları arasına konulacak teknik şartnamelerde belirtilmesinin mevzuatının gereği olduğu,

hususlu dikkate alınarak uygulama yapılması yerinde olacaktır.

Ön bölümde belirtilen hususlar ile,

İşe ait İdari Şartnamede de yer alan sözleşmesinin 33 üncü maddesinin 33.4 no'lu alt

maddesindeki; "Yüklenici işi projeye göre tamamlamak üzere teklifini vermiştir, bu nedenle

pursantaj tablosunda hata olduğu veya ihale işlem dosyasında yer alan yaklaşık maliyetteki

imalat miktarının eksik olduğu veya pursantaj tablosunda bulunmadığı gibi gerekçelerle

hiçbir ilave hak iddiasında bulunmayacaktır. Yüklenici projeyi esas alarak proje ve eklerine ve

yapılacak işler listesindeki iş tariflerine uygun bir şekilde işin tamamını yapmakla mükelleftir.

Pursantaj tablosunda sehven yer alan, projede bulunmayan imalat yaptırılmayacaktır. Bunun

tam tersi projede yer alan ancak sehven pursantaj tablosunda olmayan veya yüzde olarak

eksik gösterilen imalat ise yüklenici tarafından yapılacak

olup, bunun için ayrıca bir bedel

ödenmeyecektir. Bu durum keşif artışı olarak değerlendirilmeyecektir.” hükmü ve,

33.16 no’lu alt maddesindeki; “İstekli, idare tarafından işin yapılacağı arazide

yaptırılan her türlü etüt sonuçlarını gerekçe göstererek sözleşme bedeli dışında ilave ödeme

talep edemeyeceğini kabul etmiş sayılır. İstekli tüm kazı işlerinde malzemenin paçal olarak

kabul edileceğini, saha veya zemin koşullarındaki beklenmeyen koşullara ilişkin tüm riskleri

üzerine aldığını, teklifin tüm kazı, dolgu, nakliye ve diğer saha tanzim işlerini kapsadığını, idare veya teklif sahibi tarafından işin yapılacağı arazide ihale öncesi veya sonrasında yaptırılan her

türlü etüt sonuçlarından farklı zemin yapısı ve arsa koşulları çıkması sebebiyle sözleşme bedeli

dışında ilave ödeme talep edemeyeceğini kabul etmiş sayılır.” hükmü,

Birlikte dikkate alındığında, bunların dışında ilave bir kısım değerlendirmelere

ihtiyaç göstermeyecek ölçüde, zemin cinsine dayalı olarak bir fark bedelin ödenemeyeceği

hususunun, hiçbir tereddüte mahal vermeyecek ölçüde açık ve net olarak ortaya konulduğu

değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, süre uzatımı hususunda nasıl hareket edilmesi gerektiğine ilişkin,

sözleşmesi ve eklerinde gerekli düzenlemelerin, bir değerlendirmeye ihtiyaç göstermeyecek

ölçüde açık olarak belirtilmiş olduğu, dolayısıyla, bu doğrultuda gerekli uygulamaların

yapılmasının idaresinin yetki ve sorumluluk alanında olduğu, süre uzatımı verilmesi veya

verilmemesi konusunda Kurulumuzca bir karar ihdas edilmesinin görevlerimiz kapsamında yer

almadığını da ayrıca belirtmekte yarar görülmüştür.

Zemin kotlarının yükseltilmesine dayalı olarak hazırlanan revize projelerdeki imalat artış

ve eksilişlerinin dikkate alınmasının gerektiği, imalat artış ve eksilişlerinin değerlendirilmesinde;

yaklaşık maliyete esas metrajların değil, ihaleye esas proje ile revize proje arasındaki imalat

farkının, kesin hesap niteliğindeki metrajların yeniden çıkarılarak, bunların dikkate alınması

gerekli olmaktadır.

Ayrıca, taraflar arasında anlaşmazlık oluşturan bahçe duvarı ve korkuluk imalatlarının,

ihaleye esas projelere uygun olarak yapıldığı İdaresince ortaya konulduğundan, buradan hareketle

sözleşme bedelinden bir kesinti yapılmasının uygun olmayacağı değerlendirilmektedir.

IV-KARAR

“ ... İ.Ö.0. Yeni Bina Yapım İşİ” ile ilgili idaresinin talebine ilişkin konu, önceki

bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre;

Kazı imalatlarında; zemin cinsine dayalı olarak sözleşme bedelinin dışında ayrıca ilave

bir bedelin ödenemeyeceğinin,

Ancak, zemin kotlarının yükseltilmesine dayalı olarak hazırlanan revize projeden

dolayı, kazı miktarında artma veya eksilme meydana gelmiş ise, artan veya eksilen imalat

miktarının bedelinin hesaplanmasının gerektiği, bu kapsamda bulunan değer artı ise % 10

iş artışını geçmemek kaydıyla yüklenicisine ödenmesi, eksi ise de sözleşme bedelinden

düşülmesinin gerektiği,

Kazı miktarında, artış ve eksilişlerin olup olmadığına ilişkin hesaplamada, yaklaşık

maliyete esas metrajların dikkate alınamayacağı, ihaleye esas proje ile revize proje arasındaki

imalat farkının kesin hesap niteliğindeki metrajların yeniden çıkarılarak, imalat miktarlarının

bulunmasının icap ettiğinin,

Taraflar arasında anlaşmazlık oluşturan bahçe duvarı ve korkuluk imalatlarının, ihaleye

esas projelere uygun olarak yapıldığı idaresince ortaya konulduğundan, buradan hareketle

sözleşme bedelinde bir kesintinin yapılmasının uygun olmayacağını,

Değerlendirildiğine,

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki 644 sayılı Kanun

Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine istinaden, 05/02/2013

tarihinde yapılan toplantıda katılanların oybirliği ile karar verilmiştir.